

Kjære Mor så er dagen kommet, når du skal reise hjem.

Du kjente mange mennesker og mange er vi som har kommet for å ta forvill med deg her i kirken i dag.

Du var et helt spesiell menneske som gjorde inntrykk på oss alle, enten det var i jobb eller på fritiden. Vi takker deg for tiden vi fikk sammen.

Du var der når jeg ble født og nå er jeg her når du reiser. Vi to har opplevd mye sammen, men i ditt liv så har du overgått de fleste med reiser, engasjement, iver og opplevelser. Derfor har det vanskelig å sammenfatte alt du har gjort i en kort tale. Men jeg skal prøve mor.

(Bjørneby)

Nå på slutten av livet var det mange diagnoser og fysiske plager som mor hadde, og den siste tiden så ble det også litt vanskelige å føre lengre samtaler med henne. De siste årene etter at mange av hennes venner forlot denne verden, ble det også mindre reiser, besøk og telefonsamtaler fra venner og kjente. Så hun satt ofte alene og kjente nok dette.

De siste årene som mor bodde på Bjørneby ble hun mye sittende inne i stolen sin, uten å komme seg rundt i den røde bilen eller i den elektriske rullestolen sin. Da ble dagene veldig lange, like og ensformige.

Det ble mye tv titting, men heldigvis så ble cowboy serien Bonanza vist på tv, en serie som mor hadde vært å sett bli spilt inn når hun bodde i Los Angeles.

Mor ble født som eneste datter til Åse Nicoline (født Ludviksen) og Asbjørn Ragnar Andersen den 29 april 1933 på Lur på Selbak i Borge.

Foreldrene traff hverandre i Fredrikstad 1932, reiste på ferie til Hvaler og Seilø-sundet på Vesterøy til hytta til Omkel Fritz sommern 1932 hvor mor ble til. De giftet seg 11 desember 1932. 5 mnd senere kom Anne-Lise til verden.

Anne-Lise er oppkalt etter en datter til en venn av Åse og Asbjørn.

Mor bodde på Lur til hun var 2 år før hun måtte flytte til en leilighet i "Jotegården" på Sellebakk. Senere flyttet Mor og Mimmi til Gamleveien på Lahellemoen. Her bodde de i 2 etasje over foreldrene til Asbjørn.

(krigen)

Etter at mor fylte 7 år så brøt krigen ut og pappaen hennes ble tatt til fange og han ble senere skutt i Tyskland i 1942.

Pappaen hadde jobbet som maskinist på Håkonsvern i Bergen og var med i motstandsbevegelsen (Alvær gjengen), før det jobbet han på tivoli med radiobilene på sommern og gikk i maskinlære på FMV om vinteren.

I 1945 fikk Anne-Lise og bestemor beskjed om at han var død. Da hadde de ventet i 5 år på å få se han igjen. Mimmi tok dette fryktelig tungt og hun giftet seg ikke igjen, men bodde resten av livet sammen med Mor.

Anne-Lise flyttet etter Gamleveien inn i en leilighet de leide på Lislebyveien. En jul fikk Mor **snabel-skøyter** til Jul og hun hadde løpt rundt i huset når hun fikk skøytene og ropt "snabel – snabel". til alles glede. Skøyene kunne hun bruke til å gå på skøyter på **kjøkkengulvet** for i denne leiligheten var det så kaldt på vinteren at dette var mulig.

Moren til Anne Lise var **flink til å sy** så mor var alltid pen i tøyet. Dette vet vi, for de fleste kjoler og dresser som Mimmi sydde var bevart i Bjerkestien.

(familie)

Mor hadde en **stor familie av tanter og onkler og besteforeldre**. På begge sider av elva fantes de, både på Lahellemoen hos hennes Far sine foreldre (Anders og Hanna Andersen) og på Sellbakk hos Mimmi sine foreldre (Hans Bernhard og Jørga Ludviksen).

Hun var spesielt glad i sin **mormor Jørga** som var "**Helt Spesiell**".

"Helt spesiell" er forresten et uttrykk som Mor brukte om alle som hun satt ekstra stor pris på.

Og hun brukte det mange ganger, da hun kjente mange "helt spesielle" personer.

(dokka som hadde bursdag)

Mor var også "helt spesiell" – Hun hadde en direkte og tydelig talemåte helt fra da hun var lita jente.

En historie er fra da Tante Vesla ga Anne-Lise klær til dokka på bursdagen hennes, og mor svarte litt snutt at "det var jo ikke dokka som hadde bursdag".

Mor meldte seg inn i Fredrikstad idrettsforening (**FIF**) før krigen og løp 60 meter og hoppet lengde og høyde.

Sangforeningen **Vårsang** var også noe mor sang i, igjennom hele livet, helt fra krigens dager. Selv etter et en lengre pause så startet sangforeningen opp igjen når sangeren var godt over 50 år og sang videre for full hals.

(utdannelse)

Mor gikk på **Lahellemoen skole**, men under krigen så ble skolen okkupert og de hadde skole i Misjonshuset og Avholdshuset.

Etter at hun hadde vært 1 år på Risby husmorskole med Ingrid Espelid Hovig som kokkelærer. Begynte hun på Røde Kors Sykepleierskole i Tønsberg i 1952.

Som ny utdannet operasjonssykepleier i 1955 startet hun på Fredrikstad sykehus på avdeling for operasjon og anestesi.

Mor tok også utdannelse på Norges høyere sykepleierskole og ble uteksaminert i 1965.

Før Mor ble pensjonist var hun ansatt i Borg Bedriftshelsetjeneste og jobbet i Sarpsborg med bedriftene her.

Jeg var ofte med mor på jobb når jeg var liten og husker godt "stjernehimmlen" i kantina på sykehuset, og hvordan jeg fikk løpe rundt i gangene på Østfoldheimen, Rolvsøyheimen, Borge sykehjem og Fjeldberg aldershjem hvor hun jobbet og hvor hun har bodd de siste årene.

På Fjeldberg var hun så heldig å få det største rommet på hjemmet, et rom som stod i stil til alt det som hun skulle ha plass til etter et langt liv. Hun like seg godt på Fjeldberg og satt utrolig mye pris på pleierne som var gode mot henne. Ekstra hyggelig ble det når barndomsvenninnen fra Lahellemoen flyttet inn på naborommet.

(Ut i verden)

I **1960 reiste mor til USA** og arbeidet i 1,5 år ved Glendale hospital i Los Angeles. Den gangen var midjen syltynn og mange kjoler som vi har fra den tiden er ikke mulig å få på seg i forhold til dagens normale størrelser.

Ut i verden reiste hun også selv om hun hadde en liten gutt og en mor som satt i rullestol.

Hun tok med seg Mimmi og meg til IGALO i Jugoslavia i 1 år for å jobbe på dr. Milosevic institutt for Røde Kors. Det var i 1975.

I Bjerkestien var det en utleiehybel som var leid ut til **Gunnar** som var sjømann, og Anne-Lise ble etter hvert så betatt av alle historier og fortellinger fra alle de steder som Gunnar besøkte at hun bestemte seg for selv å reise ut i verden.

Så i 1969 tok Mor hyre som **salongpike** på en Wilh Wilhelmsen båt for å se seg om i verden.

Men våren 1970 måtte hun mønstre av når hun fikk sin lenge etterlengtede sønn Petter Nicolai.

Det å være **alenemor på 70 og 80** tallet var nok ikke lett, men Mor gjorde en god jobb og oppdro en riktig fin gutt synes jeg...

Mor har alltid beholdt sin kristne barnetro. Etter at Mimmi døde så har det ikke gått en dag uten at mor har savnet henne, og det skulle gå 42 år til før de nå er sammen igjen.

De vil begge ligge her på Kråkerøy under samme gravstein som Petter valgte til sin bestemor i 1980.

Bjerkestien 10 ble bygget av Mor og Mimmi i 1960, det var lenge før det var "Inn" å bo på Nordre Kråkerøy. En stor bragd for en enslig mor og hennes datter den gang å bygge et stort hus.

I Bjerkestien trivdes Mor å holde på i hagen, hvor hun plantet og stelte **blomster**. Mimosa ble hennes favoritt blomst fra hennes dager i Jugoslavia, og hver jul duftet det av Mimosa i Bjerkestien.

Et fint minne fra Bjerkestien er at vi på sommern snudde TV slik at vi kunne sitte på **verandaen** å se på tv mens vi spiste middag.

Den av mor sine arbeidsplassen jeg husker best er **FMV** (Fredrikstad mekaniske verksted) hvor mor jobbet som bedriftssykepleier med ansvar for flere tusen "Kællær". Hun hadde omsorg for alle kællane, og hun synes det derfor var veldig trist å være med på at Værste ble lagt ned på 80 tallet, og derav de mange skjebner hun ble vitne til. Jeg tror hun var en streng og rettferdig sykesøster, som også fikk montert eget blålys på sykkelen.

Streng var hun også hjemme hos meg. Særlig streng synes jeg hun var når hun hentet meg på bygdefest i "**tæsse**" en fredagskveld, og kjørte meg ned på speidermøte i Fredrikstad metodistkirke som også var på fredager. Det var speider Petter skulle bli, når han ikke ble turner...

Mor hadde jo også vært speider – blå speider var hun i en kort periode før krigen.

Mor meldte seg inn i **Fredrikstad turn** rett etter krigen. En forening der hun var formann 8 år. Hun forble turner hele livet ut og totalt ble det 77 år som turner. Så lenge hun klarte så gikk hun i 17 mai toget for Turnforeningen.

(**Jenter**) En ting skal være sagt, og det er at Mor var allergisk for en ting. Det var for pene jenter som Petter tok med seg hjem til Bjerkestien. De ble jaget på dør, fordi ingen skulle få ta sønnen hennes vekk fra Anne-Lise, nei. Heldigvis så var hun ikke alt for allergisk for Lill Kristin, som hun nå har vært svigermor til i over 21år.

To "HELT SPESIELLE" personer for Anne-Lise er **JULIE og EIRIK**. Barnebarna hennes som hun er Ille glad i og veldig stolte av. Hun trodde egentlig ikke at hun ville få oppleve deres **konfirmasjon**, men det var en helt spesiell overlevelses vilje i den dama, og nå er begge barnebarna konfirmert.

Noe av det Anne-Lise like aller best var å **sole seg og bade**, som hun fikk tid til når hun ikke var på jobb, turntrening, møter eller gymnastradaer. Vi var på mange ferieturer til sol og varme i syden når jeg var liten gutt. Men mor trengte ikke å reise lengre enn til **Saltholmen** som var et sted hun besøkte så ofte hun kunne.

Hun likte også å gå på **ski**, så på vinteren så bar det ofte opp på et Høyfjellshotell med "buffee". Buffe var for meg den optimale middag og lenge mente jeg dette var det fineste som fantes.

Anne-Lise eide også en ferieleilighet i Spania - **Pueblo Laguna** hvor hun var flere ganger hvert år siden 1990.

Minst 14 år ble det på Stuevika på **Søndre Sandøy** i telt, et sted hun storkoste seg ved at hun kunne gå rett ut i sjøen hver morgen og bade, eller å sitte på stranda og grille sammen med alle naboene på kvelden.

På alle de stedene hun var fikk hun **mange gode venner**.

Hun likte å omgi seg med folk og var en utadvendt person.

Som sin Mor / Mimmi så lagde også Mor **god stemning** rundt seg.

Hun var **raus** og hadde alltid et eller annet å sett på bordet når gjestene kom på besøk.

Til og med Petters venner fikk smake mors berømte "Marinella" som er en fruktvin som skaper minner.

Venner fikk hun fra alle de steder, foreninger og arbeidsplasser hun var engasjert i. Fullstendig oversikt over alle lag, foreninger og arbeidsplasser har ikke engang jeg, men i tillegg til de allerede nevnte så har hun vært Formann i Fredrikstad Handikaplag og sittet i styret for **Røde kors** på Gressvik hvor hun også i en alder av over 80 var sjef for tirsdagstrimmen fra rullestolen sin. Hvert år i de siste 20 årene var hun på en ukes ferie på Strandstua i Engelsviken med Røde kors. Hun var medlem i Røde kors fra 1945 og frem til i dag.

Mor representerte Bedriftssykepleierne fra Østfold, hun var medlem i Revmatikerforeningen, MS-foreningen og Foreningen Livsglede som hun hadde mange fine turer med til Strømstad og andre steder.

Mor brukte mye av tiden sin til frivillig arbeid og som skjebnen ville det, så døde Mor i 2022 som også er frivillighetens år.

Hun opprettholdt kontakten med alle ved å sende **julekort** og besøke vennene sine når hun var på reise. Vi har nå i vår leilighet esker på esker med julekort og brev fra fjern og nær som bevitner om mange venner fra både i inn- og utland.

Mor elsket Julen, og hadde hver jul selskap i Bjerkestien 10, hvor det ble servert både kaffe, 7 slags kaker samt risgrøt i eget jule-servise til de titalls juleselskaper som skulle avholdes hvert år.

Jula varte helt til Påske hjemme hos oss, for det tok jo litt tid å pakke ned julestasen i de 34 julekassene.

Mor var en samler av alt som var "flott".

Mitt første Svenske ord jeg lærte var **REA**. Her var det billig og vi kunne jo gjøre et kupp.

Jeg har nok lært litt av mor her - og bærer tradisjonen stolt videre.

(Siste tiden)

Flere ganger de siste årene har det vært nære på - at mor kunne gått bort. Men hun ga ikke slipp - før nå i år når kroppen sa stopp.

(Avslutning)

Mor, du sovnet inn onsdag morgen rett før klokken 7.

Jeg lå i rommet med deg og sov på sofaen din som vi hadde gjort så mange ganger før den siste tiden.

Jeg var trygg sammen med deg.

Nå er jeg trygg sammen med dine barnebarn og din svigerdatter.

Onsdag den 20 juli var en av de **varmeste**, vakreste og fineste dagene denne sommeren.

En perfekt da for deg som likte varmen og sola så godt.

I dag så regner det, jeg er sikker på at englene hilser deg velkommen med sine tårer.

Minnene av Mor lever videre i alle de ting og tang, vi har arvet. Men også i de gode minne vi har skapt sammen med mor opp igjennom de 89 år hun fikk leve.

God reise mor,
vi sees igjen.